

Stockholm den 19 december 2007

Till
Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
103 33 Stockholm

Sveriges Läromedelsförfattares Förbund (SLFF) avger härmed sitt yttrande över
Ds 2007:29 Musik och film på Internet – hot eller möjlighet?

SLFF är med sina drygt 1550 medlemmar huvudorganisation för Sveriges läromedelsförfattare. SLFF är en upphovsmannaorganisation som bevakar läromedelsförfattarnas rättigheter genom att förhandla om ramavtal och andra avtal med förlag och organisationer, bevakar upphovsrättsfrågor och följer utvecklingen inom informationsteknologin och hur den påverkar upphovsrätten och läromedelsförfattarna. I dag utges läromedel på en mängd olika sätt: bland annat som bok, på cd-skiva, webbaserat, som ljud- och e-bok.

SLFF informerar och påverkar beslutsfattare att se vikten av läromedlens betydelse i informationssamhället. Tillsammans med syster- och paraplyorganisationer driver SLFF ett aktivt upphovsrättsarbete såväl inom Norden som i övriga Europa. SLFF är också stiftarorganisation till ALIS, Administration av Litterära rättigheter I Sverige och medlem i Bonus Presskopia, Copyswede och KLYS.

Upphovsrätten är viktig för upphovsmännen, men också för samhället. Vill vi värna kulturens mångfald innebär det att vi måste ge våra upphovsmän förutsättningar att skapa. Samhället måste se till att det är möjligt för upphovsmän att beivra upphovsrättsintrång, annars riskerar upphovsrätten att bli verkningslös. I och med Internets intåg har de nuvarande sanktionsreglerna

visat sig otillräckliga, upphovsmännen ges ingen rimlig chans att ta tillvara och bevaka sina rättigheter. Den utbredda illegala fildelningen av upphovsrättsligt skyddade verk försvårar dessutom framväxten av lagliga tjänster på nätet.

Av dessa anledningar välkomnar SLFF aktuell departementspromemoria.

Av uppdraget framgår att utredaren särskilt ska överväga åtgärder gällande musik och film på Internet. Men tyvärr drabbas också litteraturen av den illegala fildelningen. Idag finns ljudböcker, inskannade böcker, e-böcker och mycket annan text olagligt tillgängliggjord på Internet. Det är därför tillfredsställande att utredarens förslag även berör texter av olika slag. SLFF tar denna utredning och det presenterade förslaget på största allvar och avser att härmed kommentera vad som däri har sagts.

Bedömningen att inte införa en ”bredbandsavgift”

SLFF stöder utredarens bedömning i denna fråga.

Precis som utredaren har uttryckt det, skulle det frånta rättighetshavarna deras ensamrätt, och den stimulerande effekt som upphovsrätten har när det gäller satsningar och investeringar skulle slås undan.

Information om upphovsrätten

SLFF tillstyrker förslaget i promemorian om tillsättandet av en referensgrupp

Precis som utredaren har konstaterat anser också SLFF att det många gånger hos en allmänhet saknas kunskap om vad upphovsrätten innebär och vilken funktion den fyller. SLFF är övertygat om att större kunskap om upphovsmännens arbetssituation och ekonomiska situation skulle kunna leda till att den illegala fildelningen minskar i omfattning. Därför välkomnas förslaget om att inrätta en referensgrupp med företrädare för aktuella departement samt representanter för upphovsmän, utövande konstnärer och producenter, med syfte att kartlägga informationsbehovet och utarbeta förslag till insatser. SLFF bidrar gärna med sin kunskap och sina erfarenheter i en sådan grupp.

Ansvar för Internetleverantörer

SLFF tillstyrker förslaget i promemorian om ansvaret för Internetleverantörer

SLFF anser att det är rimligt att Internetleverantörerna tar ett större ansvar för de upphovsrättsintrång som begås med hjälp av tjänster som de erbjuder. SLFF bedömer dessutom

att insatser från Internetleverantörerna är nödvändiga för att komma tillrätta med de problem som upphovsrättsligt illegala nedladdningar asamkar upphovsmännen och branschen. SLFF välkomnar därför förslaget om att en Internetleverantör ges en rätt och en skyldighet att säga upp ett abonnemang som används för systematiska intrång i upphovsrätt och närstående rättigheter samt att rättighetshavare vid domstol ska kunna begära att Internetleverantören vid vite föreläggs att vidta åtgärder för att intrången ska upphöra. SLFF anser att det vara högst rimligt och motiverat att Internetleverantörerna även ges ett än större ansvar än det som föreslagits.

Andra åtgärder för att komma tillrätta med den olovlige fildelningen

På sidan 347 (se också sidan 209) i promemorian anges att ett förslag om alternativt tvistelösningsorgan har presenterats för utredaren. Det framgår vidare att utredaren anser förslaget vara intressant och förstår intresset av att kunna lösa frågor om pågående intrång utanför domstol. Utredaren anger vidare att ”en sådan ordning skulle kunna ges ett visst stöd i lag och därmed kunna accepteras av Internetleverantörerna”. Tyvärr lämnas inte något förslag i frågan.

Såsom promemorians förslag är utformat, finns det risk för att upphovsmännen mer eller mindre är utlämnade till Internetleverantörernas goda vilja att agera genom till exempel avstängning av abonnent. Såvida inte ekonomiska resurser tillåter ett föreläggande i domstol som kan tvinga Internetleverantörerna att agera. Tyvärr är verkligheten sådan att långt ifrån alla upphovsmän har resurser att föra talan i domstol eller förmåga att bära det ekonomiska risktagande som ett ärende i domstol medför.

Det är viktigt att bestämmelser som införs med syfte att underlätta för upphovsmännen att beivra intrång också utformas på ett sätt så att de i praktiken får avsedd effekt. Annars finns en risk att möjligheten blir en chimär, nästintill omöjlig för en upphovsman att använda.

SLFF anser därför att vikten av att agera snabbt och kostnadseffektivt talar för ett inrättande av ett alternativt organ som föreslås bestå av personer som är kompetenta att efter ansökan av upphovsmännen skyndsamt bedöma om ett upphovsrättsintrång är för handen. Med detta utlåtande som grund är en Internetoperatör skyldig att stänga av en abonnent eller vidta andra åtgärder som skäligen kan begäras av denne, till exempel skicka ut varningsbrev eller blockera en viss sida från vilken upphovsrättsligt skyddat material oloovligt kan laddas ned. SLFF bedömer att

ett sådant eller liknande alternativ skulle öka upphovsmännens reella möjligheter att bevaka sina rättigheter.

Översyn av tredje kapitlet upphovsrättslagen

På sidan 110 i promemorian kan läsas att regeringen under hösten 2007 avser att tillsätta en utredning med uppgift att göra en översyn av tredje kapitlet i upphovsrättslagen. SLFF ser fram emot den utredningen, då det ojämna styrkeförhållandet mellan förlag och författare försätter författaren i en svag förhandlingsställning, vilket som regel leder till avtal med ofördelaktiga villkor för författaren. SLFF hänvisar här till KLYS skrivelse "Förstärkning av upphovsmäns och utövande konstnärers ställning som avtalslutande part" från den 15 februari 2007.

För Sveriges Läromedelsförfattares Förbund – SLFF

Jöran Enqvist
Ordförande

Jan Trost
Vice ordförande

Jenny Lundström
Förbundsdirektör

Enligt uppdrag

Annica Nilsson
Förbundsjurist